

חק לישראל – פרשת שמיני יום ב'

תורה – ויקרא פרק ט'

(ו) ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יהוה: (ז) ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יהוה: (ח) ויאמר משה לאהרן קרב למדבחה ועבד ית חטאתך וית עלתך וכפר עלך ועל עמא ועבד ית קרבן עמא וכפר עליהון כמא די פקיד יי:

(ח) ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו: (ט) ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו: (י) וקרב אהרן למדבחה וינכס ית עגלא דחטאתא די ליה:

(ט) ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח: (י) ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח: (יא) וקרבו בני אהרן ית דמא ליה וטבל אצבעיה בדמא ויהב על קרנת מדבחה וית דמא אריק ליסודא דמדבחה:

(י) ואת החלב ואת הכלית ואת היתרת מן הכבד מן החטאת הקטיר המזבחה כאשר צוה יהוה את משה: (יא) ואת החלב ואת הכלית ואת היתרת מן הכבד מן החטאת הקטיר המזבחה כאשר צוה יהוה את משה: (יב) וית פרבא וית פליתא וית חצרא מן כבדא מן חטאתא אסק למדבחה כמא די פקיד יי ית משה:

רס"י

(ז) קרב אל המזבח – (ת"כ) שהיה אהרן בוש ויכח לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת: את חטאתך – עגל בן בקר: ואת

עולתך – איזל: קרבן העם – שעיר עזים ועגל וכבש כל מקום שנא' עגל בן שנה הוא ומכאן אתה למד:

נביא – שמואל ב' פרק ו' ז'–י'

(א) ויחר אף יהוה בעזה ויפהו שם האלהים על השל וימת שם עם ארון האלהים: (ב) ותקיף רוגזא די בעזה ומחחי תמן מימרא די על דאישתלי ומית תמן עם ארונא די: (ג) ויחר לדוד על אשר פרץ יהוה פרץ ויקרא למקום ההוא פרץ עזה עד היום הזה: (ד) ותקיף לדודעל דתרע יי תרענתא בעזה וקרא לאתרא ההוא אתרא דמית ביה עזה עד יומא הרין:

(ט) וירא דוד את יהוה ביום ההוא ויאמר איך יבוא אלי ארון יהוה: (ט) ודחיל דוד מן קדם יי ביומא ההוא ואמר איכדין יעול לותי ארונא די:

(י) ולא אבה דוד להסיר אליו את ארון יהוה על עיר דוד ויטהו דוד בית עבד אדום הגתי: (י) ולא אבא דוד לאפנאה לותיה ית ארונא די לקרתא דדוד ואפניה דוד לבית עובד אדום גיתאה:

חק לישראל – פרשת שמיני יום ב'

רש"י

(ז) על השל – על השגגה, שהיה לו לדרוש קל וחומר, נוסחיו נשא בירדן, הוא עלמנו לא כל שכן:
 (י) עובד אדום – לוי היה, כמו שכתוב בדברי הימים (א טו יח), ומן השוערים היה (סס):

בתובים – משלי פרק בג' יג'–טז'

(יג) אֵל תִּמְנַע מִנְעַר מוֹסֵר בִּי תִּכְנֹן בְּשִׁבְטֵי לֹא יָמוּת: (יג) לא תמנע מן טליא מרדותא מטול דאין מחית ליה בשבטא לא מאת:
 (יד) אַתָּה בְּשִׁבְטֵי תִּכְנֹן וְנִפְטֹו מִשְׂאוֹל תִּצִּיל: (יד) אנת בשבטא מחית ליה ונפשיה מפלטת מן שיוק:
 (טו) בְּנֵי אִם חָכֵם לִבָּהּ יִשְׂמַח לִבִּי גַם אָנִי: (טו) ברי אם חכים לבך אף אנא חדי אנא בלבי:
 (טז) וְתַעֲלֹזְנָה כְּלִיּוֹתַי בְּדַבֵּר שְׁפִתַיךָ מִיִּשְׁרָיִם: (טז) ונרוזן כליותי בד ימללון ספותיך תריצתא:

רש"י

(טז) דדבר שפתיך מישרים – ע"י שחכם לבך:

משנה – עירובין פרק ב'

(א) עוֹשֵׂין פְּסִין לְבִירָאוֹת אֲרַבְעָה דְיוֹמְדִין נְרָאין בְּשִׁמוּנָה, דְּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי מֵאִיר אָמַר, שְׁמוּנָה נְרָאין בְּשָׁנִים עֶשֶׂר, אֲרַבְעָה דְיוֹמְדִין וְאַרְבָּעָה פְּשׁוּטִין. גְּבַהֵן עֶשְׂרֵה טַפְחִים, וְרַחְבֵּן שְׁשָׁה, וְעַבְיָן כָּל שְׁהוּא, וּבִינֵיהֶן כְּמֵלֵא שְׁתֵּי רְבָקוֹת שֶׁל שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ בְּקָר, דְּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, שֶׁל אֲרַבַּע אֲרַבַּע, קְשׁוּרוֹת וְלֹא מִתְרוֹת, אַחַת נִכְנָסֶת וְאַחַת יוֹצֵאת:

נמלא נוטה דפנו אחד למזרח ודפנו אחד ללפון, והשני לפאת מערבית לפונית נוטה לדו אחד למזרח ולדו אחד לדרום, וכשנותן ארבעתן לארבע הפאות נמלא לכל רוח שתי אמות דופן, אמה כנגד אמה, והרווח בינתיים: וארבעה פשוטין – באמצע נותן לכל רוח לוח רחב אמה. ובזמן שאין בין פס לפס [מאלו ארבעה] דיומדין אלא עשר אמות או פחות מודה ר' מאיר דאין כריך לפסין פשוטין. ואם יש ביניהן יותר משלש עשרה אמה ושלש

רע"ב – (א) עושין פסין לביראות שברשות הרבים – לפי שהביראות רשות היחיד הן שעמוקים עשרה ואין יכולים למלאות מהן ולהוליך לרשות הרבים. ועושין פסין, שיהיו הפסין עושין [חלל] סביבות הצור רשות היחיד, ומלא ויוליך ויניח פס, ותכנס בהמתו כולה או ראשה ורובה וישקנה: דיומדין – שני עמודין. שכל עמוד מאלו הארבעה נראה כשנים. דיו בלשון יון שנים. וכשנועץ העמוד העשוי כשנים לפאת דרומית מערבית

חק לישראל – פרשת שמיני יום ב'

יהודה אומר של ארבע ארבע – הן שלש עשרה אמה ושלש: קשורות אבל לא מותרות – ללא תימא כעין קשורות ולא קשורות ממא, להכי תגא אבל לא מותרות להחמיר ולמעט ריוח שזינתיים: אחת נכנסת ואחת יולאת – רבקה אחת של בקר נכנסת ורבקה אחת יולאת. ויש יותר רוחב משאילו היו שתיהן יולאות או שתיהן נכנסות. וזו קולח היא, ללא צעינן כמומלמות כל כך:

(ב) מִתֵּר לְהַקְרִיב לְבָאֵר, וּבְלֶבֶד שִׁתְּהָא פְּרָה רֵאשָׁה וְרֵבָה בְּפָנִים וְשׁוֹתָהּ. מִתֵּר לְהַרְחִיק כָּל שְׁהוּא, וּבְלֶבֶד שִׁירְבָה בַּפִּסִּין:

חפז: ובלבד שירבצה בפסין – דכל מה שירחיק מן הצור מרבה כריוח שזין הפסים. ולריך להרבות צפסין עד כדי שלא יהא זין פשוט לפשוט וזבין פשוט לדיומדן יותר משלש עשרה אמה ושלש כדברי ר' יהודה שהלכה כמותו:

מודה רבי יהודה לריך פשוטין. לא נחלקו אלא מעשר עד שלש עשרה אמה ושלש, דרבי מאיר אומר רריך פשוטים ורבי יהודה אומר אין רריך. והלכה כר' יהודה: שתי רבקות של שלש שלש בקר – שרוחב כל בקר ובקר אמתים פחות שלש, נמלא רוחב שש בקר עשר אמות, וזהו הריוח שיכול ליתן זין פס לפס לדברי ר' מאיר. ואם יש רוחב יותר מזה רריך שירבצה בפסין פשוטין: רבקות – לשון עגל מרבק (שמואל א כח): ר'

רע"ב – (ג) מותר להקריב לבאר – הפסין, ולעשות היקף קצר. ובלבד שיהא משפת הבאר עד זין הפסין כדי ראשה ורובה של פרה שהן שתי אמות. אבל צריך מהכי לא, שמא ימשך אחר פרתו ויוציא הדלי חוץ למחילה: מותר להרחיק כל שהוא – לעשות היקף גדול כמו שלבו

(ג) רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, עַד בֵּית סְאֲתִים. אָמְרוּ לוֹ, לֹא אָמְרוּ בֵּית סְאֲתִים אֶלָּא לַגִּנָּה וְלַקְרָפָה, אֲבָל אִם הָיָה דִיר אִו סַחַר. אִו מְקַצֶּה אִו חֶצֶר, אֶפְלוּ בֵּית חֲמִשָּׁת כּוּרִין, אֶפְלוּ בֵּית עֶשְׂרֵת כּוּרִין, מִתֵּר. וּמִתֵּר לְהַרְחִיק כָּל שְׁהוּא, וּבְלֶבֶד שִׁירְבָה בַּפִּסִּין:

רובא שאחריו הבתים – דכל הגי הקיפן לדירה הוא, והגי פסי ציראות נמי הואיל ומימיהן ראויות לשתיית אדם תשמיש מעליותא הוא: ומותר להרחיק כל שהוא – כלומר כשם שכל אלו שהוקפו לדירה אפילו גדולים עד עשרה כורים מותר לטלטל בהם, כך מותר להרחיק ההיקף של פסי ציראות כל מה שלבו חפז. וכן הלכה:

רע"ב – (ג) רבי יהודה אומר עד בית סאתים – לא יעשה היקף גדול לבאר אלא עד בית סאתים: לגינה ולקרפף – שאין הקיפן לדירה: קרפף – היקף גדול חוץ לעיר להכניס שם עמים לאור: דיר – של בהמות שעושין בשדות, היום כאן ולמחר כאן, כדי לזבלה בגללי בהמה: סחר – [היקף מחילה] לבהמות [העיר]. ואית דגרסי סהר, בית האסורים: חצר – מקום מגולה שלפני הבתים: מוקלה –

(ד) רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, אִם הָיְתָה דִרְהָ הָרַבִּים מִפְּסָקְתָן, יִסְלַקְנָה לְצִדְדֵין. וְחֻכְמִים אֹמְרִים, אֵינּוּ צָרִיךְ. אֶחָד בּוֹר הָרַבִּים, וּבְאֵר הָרַבִּים, וּבְאֵר הַיְחִיד, עוֹשִׂין לָהֶן פִּסִּין, אֲבָל לְבוֹר הַיְחִיד עוֹשִׂין לוֹ מְחִצָּה גְבוּהָה עֶשְׂרֵה טַפָּחִים, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי יְהוּדָה בֵּן בְּבָא אֹמֵר, אֵין עוֹשִׂין פִּסִּין אֶלָּא לְבְאֵר הָרַבִּים בְּלֶבֶד, וְלִשְׂאָר עוֹשִׂין חֲגוּרָה גְבוּהָה עֶשְׂרֵה טַפָּחִים:

חק לישראל – פרשת שמיני יום ב'

מחילה: באר היחיד – נמי שרי לבאר מים חיים הן ולא פסקי מיל: לבאר הרבים – לאיכא תרתי למעלותא. וכן הלכה. ואין מותר למלאות מים להוציא מן הבאר על ידי פסי ציראות אלא כדי להשקות בהמתן של עולי רגלים ובארץ ישראל בצל, אצל להוציא מים כדי לשחות האדם עצמו, אסור, אלא יורד לבור ושחה או עושה מחילה גבוהה עשרה טפחים:

(ה) ועוד אמר רבי יהודה בן בבא, הגנה והקדש שיהן שבעים אמה ושירים על שבעים אמה ושירים, מקפת גדר גבוה עשרה טפחים, מטלטלין בתוכה, ובלבד שיהא בה שומירה או בית דירה, או שתהא סמוכה לעיר. רבי יהודה אומר, אפלו אין בה אלא בור ושחי ומערה, מטלטלין בתוכה. רבי עקיבא אומר, אפלו אין בה אחת מפל אלו, מטלטלין בתוכה, ובלבד שיהא בה שבעים אמה ושירים על שבעים אמה ושירים. רבי אליעזר אומר, אם היה ארבה יתר על רחבה אפלו אמה אחת, אין מטלטלין בתוכה. רבי יוסי אומר, אפלו ארבה פי שנים ברחבה, מטלטלין בתוכה:

ותנא קמא שרי צבית סאתים שלמים, ולרבי עקיבא שבעים אמה ושיריים על שבעים אמה ושיריים ותו לא. וכילד ידענו דצבית סאתים יותר על שבעים אמה ושיריים רבועים. דהא אמרינן בגמרא וכמה הן סאתים, כחצר המשכן, וחצר המשכן כתיב ציה (שמות כז) אורך החצר מאה צאמה ורוחב חמשים צמשים, ודרשינן מאי חמשים צמשים, אמרה תורה, טול חמשים שארכו יתר על רחבו, וסבב חמשים הנותרים, לשעור שבה, דהוה להו שבעים אמה וארבעה טפחים מרובעים. כילד, עשה מהם חמש רבועות של עשר אמה רוחב וארכן חמשים, תן אחת למזרחת ואחת למערבה, הרי רחבה שבעים וארכה חמשים, שים אחת לדרום ואחת לכפון, הרי שבעים על שבעים אלא שהקרנות פגומים לכל קרן וקרן עשר על עשר מפני התוספת שהוספת, טול מן הרבועה

רע"ב – (ז) אם היתה דרך הרבים – דרך שרבים צוקעים צה מפסקת בין הפסים: יסלקנה ללדים – מחוץ לפסים שלא יהיו הרבים מהלכים בין הפסים דמשו להו כרשות הרבים ומצטלים המחילה. ואין הלכה כרבי יהודה: צור הרבים – אי פסקי מיל מדכרי אהדדי שלא התירו פסי ציראות אלא שיהיו המים מלווין לצהמות עולי רגלים וכל זמן שאין שם מים אין לפסין תורת

רע"ב – (ה) ועוד אמר רבי יהודה בן בבא – משום דאמר חדא לחומרא גבי פסין דאמר אין עושין אותן אלא לבאר הרבים והשתא קאמר חומרא אחריתא דאף צמוקף לדירה לא שרי טפי מצבית סאתים, משום הכי תנא ועוד: שומירה – סוכת שומרים. דלע"ג דהוקף לדירה, צבית סאתים הוא דשרי, טפי לא: סמוכה לעיר – דהואיל וקרובה לצבתו דעתו להשתמש בה תמיד וכמוקף לדירה דמי: ובלבד שתהא שבעים אמה ושירים על שבעים אמה ושירים – ולא יותר. ותנא קמא נמי דלעיל דאמרו לו לא אמרו צבית סאתים אלא לקרפף ולגינה אצל אם היה דיר או סהר או חצר וכו' כרבי עקיבא קאמר דאיכא דאיכא צבית דירה אפילו טובא נמי, וכשלא הוקף לדירה צבית סאתים. ומאי צינייהו אמרינן בגמרא דאיכא צינייהו דבר מועט צבית סאתים יותר על שבעים אמה ושיריים רבועים,

חק לישראל – פרשת שמיני יום ב'

הארבע רוחות. כך מלאחי פירוש שטה זו צפירושי רש"י נכון הוא. והרמב"ם בקס חשבונות רבים ולא ירדתי לסוף לעתו – ובמה שאמר רבי עקיבא אפילו אין זה אחת מאלו מטלטלים בתוכה, הלכתא כוותיה. אבל במאי דפליג דאחכמים דאמרו לו דלעיל וסדר דשבעים אמה ושיריים על שבעים אמה ושיריים ותו לא, צהא הלכה כחכמים, דצבית סאתים כחצר המשכן שרי, שהוא דבר מוע יותר על שבעים אמה ושיריים רבועים: אם היתה ארבע יתר על רחבה – ואף על גב דמיטע רחבה והוסיף על ארבע ואין צבולה אלא בית סאתים, אין מטלטלין, דמרוצב הוא דשרו רבנן היכא דלא הוקף לדירה. והלכה כר' יוסי דפליג דארבי אליעזר ולא בעי מרוצבות:

החמישית ארבע חתיכות של עשר ועל עשר] וקיס לארבע קרנות ונתמלאו, טול עשר על עשר הנותרים שהם ששים טפחים ועל ששים טפחים] ועשה אותן רצועות של שני טפחים, הרי שלשים רצועות אורך כל אחת עשר אמות, שהן שלש מאות אמה, תן שבעים לכל רוח, הרי שבעים אמות וארבעה טפחים על שבעים אמות וארבעה טפחים אלא שהקרנות פגומים טפחיים על טפחיים, ונשאר זידך עשרים אמה, טול מהם שמונה טפחים וקיס לקרנות ונתמלאו, ונשאר זידך שמונה עשרה אמות וארבעה טפחים אורך ברוחב טפחיים והיינו דבר מועט, שאם זאת לחלקן ולהקיף אין מגיע תוספת לרוחב שני שלישי ארבע דהא בעי למעבד מינה רצועות של רפ"ג [אמות] אורך להקיף

(1) אָמַר רַבִּי אֶלְעָאי, שְׁמַעְתִּי מֵרַבִּי אֶלְיָעֶזֶר, וְאָפְלוּ הִיא כְּבֵית כּוֹר. וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִפְּנֵי אֲנָשֵׁי חֶצֶר שְׁשִׁיבָח אֶחָד מֵהֶן וְלֹא עָרַב, בֵּיתוֹ אֶסוּר מִלְּהַכְנִיס וּמִלְּהוֹצִיא לוֹ, אֲבָל לָהֶם מִתֵּר. וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִפְּנֵי אֲנָשֵׁי חֶצֶר בְּעַקְרֵבָנִין בְּפֶסַח. וְחִזְרֵתִי עַל כָּל תַּלְמִידָיו וּבִקְשָׁתִי לִי חֵבֵר, וְלֹא מָצָאתִי:

לחצר חוזר ומחזיק ברשותו הוא ואוסר עליהן, כדתנן בהדר עס הנכרי ולקמן בפרק ו' משנה ד' מי שנתן רשותו וחזר והוציא זין בשוגג זין במזיד הרי זה אוסר: שיוצאין בעקרבנין בפסח – משום מרור. ועקרבנין, ירק שעלין שלו דומות לעקרב. ואני שמעתי סיד הגדל סביבות הדקל: ובקשתי לי חצר – לשלשה דברים הללו אם שמע מפיו, ולא מלאחי. ואין הלכה כאחת מהן. דגבי גינה וקרפף לא שרי טפי מצבית סאתים. ואנשי חצר שקבא אחד מהם ולא עירב וציטל רשותו ולא ציטל ביתו אף להם אסור ביתו, אבל מצביתם לחצר מותר. ועקרבנין לאו מרור הוא ואין אדם יוצא בו ידי חובתו בפסח:

רע"ב – (1) אפילו היא כבית כור – אפלוגתא דלעיל קאי אגינה וקרפף: אנשי חצר שקבא אחד מהם ולא עירב – ולמחר ציטל רשות חצרו לחצירו. שהיה אוסר עליהן מלהוציא מצביתן לחצר, שהחצר רשות כולן וחלקו אוסר עליהן. הואיל וציטל רשות חצרו ציטל אף רשות ביתו אע"פ שלא פירש, ונעשה אורח אולם, לפיכך אף ביתו מותר להם, אבל אסור לו להכניס ולהוציא מצביתו לחצר אע"פ שהוא מותר להכניס ולהוציא מצביתם לחצר כשאר כל אדם הנכנס לבית חצירו שמוותר לו להוציא מצבית חצירו לחצר דהא רשותא דחד הוא, מכל מקום מצביתו אסור הוא להוציא. ולא אמרינן כיון דציטל להו רשות ביתו הרי ביתו מצביתם, דבשעה שמוציא מצביתו

חק לישראל – פרשת שמיני יום ב'

גמרא – עירובין דף כא' ע"א

אמר רב יהודה אמר שמואל בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידיים יצתה בת קול ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני ואומר חכם בני ושמח לבי ואשיבה חרפי דבר דרש רבא מאי דכתיב לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים נשכימה לכרמים נראה אם פרחא הגפן פתח הסמדר הנצו הרמונים שם אתן את דודי לך לכה דודי נצא השדה אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם אל תדינני כיושבי כרכים שיש בהן גזל ועריות ושבועת שוא ושבועת שקר נצא השדה בא ואראך תלמידי חכמים שעוסקין בתורה מתוך הדחק נלינה בכפרים אל תקרי בכפרים אלא בכופרים בא ואראך אותם שהשפעת להן טובה והן כפרו בך נשכימה לכרמים אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות נראה אם פרחא הגפן אלו בעלי מקרא פתח הסמדר אלו בעלי משנה הנצו הרמונים אלו בעלי גמרא שם אתן את דודי לך אראך כבודי וגודלי שבח בני ובנותי.

אמר עולא אמר רבי אליעזר בתחילה היתה תורה דומה לכפיפה שאין לה אזנים עד שבא שלמה ועשה לה אזנים קווצותיו תלתלים אמר רב חסדא אמר מר עוקבא מלמד שיש לדרוש על כל קוץ וקוץ תילי תילים של הלכות שחרות כעורב במי אתה מוצאן במי שמשכים ומעריב עליהן לבית המדרש רבה אמר במי שמשחיר פניו עליהן כעורב רבא אמר במי שמישים עצמו אכזרי על בניו ועל בני ביתו כעורב כי הא דרב אדא בר מתנא הוה קאזיל לבי רב אמרה ליה דביתהו ינוקי דידך מאי אעביד להו אמר לה מי שלימו קורמי באגמא:

רש"י על הגמרא

קטנים: ועשה לה אזנים – שתיקן עירובין וידיים, וגזר על השניות לעריות כדמפרש ציבמות (כא, א), ועל ידי כך אוחזין ישראל צמרות, שנתרחקו מן העבירה כדרך שנוח לאחוז בכלי שיש לו בית יד משאין לו: שמשכים ומעריב – שחורות לשון שחרית, כעורב לשון ערבית: עורב אכזרי על בניו – כדכתיב (תהלים קמז) לבני עורב אשר יקראו, והקדוש ברוך הוא מזמן להן יתושים ונכנסין לתוך פיהן: קורמי – ירקות, ליטנא אחרינא גמי לה, כי עקרת ליהוא רכיכא דאית ציה וטחני ליה ועבדי ריפתא, באל"ף צי"ת דר' מכיר מלאתיו:

שלמה תיקן עירובי חלירות – וגזר שלא להוציא מרשות היחיד לרשות חצירו, לעשות סייג והרחבה לאיסור תורה, שלא יבוא להתיר מרשות הרבים לרשות היחיד, והיינו דכתיב ואיזן וחקר תיקן משלים שעשה אזנים לתורה, כאזני כלי שאוחזין אותן צם: וידיים – נטילת ידיים, לעשות סייג לטהרות: כרכים – מקום שוקים הן, וישוב גדול, ורגל רוכלין וסוחרין מצייה שם לפיכך גזל ועריות נוהג בהן: השדה – בני בגא ועובד אדמה, ועוסקין בתורה מתוך דוחק: סמדר – גדול מפרח, כך משנה מפורשת יותר מן המקרא: הנלו הרמונים – גדלו כל כרכן, וכבר הגז גדל סביבותיו, כעין שומר שיש לאגוזים

חק לישראל – פרשת שמיני יום ב'

זוהר – שמיני דף ל"ט ע"א

רבי יהודה ורבי יצחק הוו אזלי בארְחא, מבי מרונְיָא לצפורי, והוה רבְיָא חד שְכִיחַ בגוֹזוֹן (ס"א לגבייהו), בְּחמְרָא בְּקִינְטָא דְדוּבְשָׂא אָמַר רְבִי יְהוּדָה נִימָא מְלָה דְאֹרִייתָא וְנָזִיל:

פְּתַח רְבִי יִצְחָק וְאָמַר, (שיר השירים ז) וְחִפְּךָ בֵּינֵן הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים וְגוֹ'. וְחִפְּךָ בֵּינֵן הַטּוֹב, דָּא יִינָא דְאֹרִייתָא, דְּאִיהוּ טָב. דְּהָא יִינָא אַחְרָא לָאו אִיהוּ טָב, וְיִינָא דְאֹרִייתָא, טָב לְכָלָא. טָב לְעֵלְמָא דָּא, וְטָב לְעֵלְמָא דְאַתִּי. וְדָא הוּא יִינָא דְנִיחָא לִיהַּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיר מְכָלָא, וּבְזָכוּ דָּא, מֵאֵן דְּמְרֻזֵי מִינָא דְאֹרִייתָא, יְתַעַר לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְיִזְכִּי לְאַחֲרֵיָא, כַּד יוֹקִים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְצַדִּיקֵיָא. אָמַר רְבִי יְהוּדָה, דוּבַב שְׁפַתֵי יִשְׁנִים, הָא תְּנִינָן דְאַפִּילוּ בְּהַהוּא עֵלְמָא, יִזְכִּי לְמַלְעֵי בְּאֹרִייתָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב דוּבַב שְׁפַתֵי יִשְׁנִים:

אָמַר הַהוּא רְבִיָא, אִי פְתִיב וְחִפְּךָ מִיִּין הַטּוֹב, הוֹינָא אָמְרֵי הָכִי. אָבַל בֵּינֵן הַטּוֹב פְּתִיב, וְלֹא מִיִּין. אֲשַׁגְּחוּ בֵיהַּ, אָמַר רְבִי יְהוּדָה, בְּרִי אִימָא מִיִּלְךָ, דְּשִׁפִּיר קָא אָמַרְתָּ:

מַר, אָנָּא שְׁמַעְנָא, דְּמֵאֵן דְּאַשְׁתַּדַּל בְּאֹרִייתָא, וְדַבִּיק בְּהַּ, וְהַהִיא מְלָה דְאֹרִייתָא אֲשַׁתְּמַע בְּפוּמִיהַּ, וְלֹא לְחִישׁ לָהּ (דף ל"ט ע"ב) בְּלַחֲשׁוֹ, אֶלְאָ אָרִים קְלִיָּה בְּהַּ. דְאֹרִייתָא הָכִי בַּעֲיָא לְאַרְמָא קְלָא, דְכַתִּיב, (משלי א) בְּרֹאשׁ הוֹמִיּוֹת תִּקְרָא, לְאַרְמָא רְנָה דְאֹרִייתָא, וְלֹא בְּלַחֲשׁוֹ. בֵּינֵן הַטּוֹב, כְּחִמְרָא טָב דְּלֹא שְׁתִּיק. וְהוּא עֵתִיד לְאַרְמָא קְלָא, כַּד יַפּוֹק מֵהַאי עֵלְמָא. הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים, דְּלֹא יִסְטֵי לִימִינָא וְלִשְׁמָאלָא, לֹא יִשְׁתַּבַּח דִּימְחֵי בִידוּי. דוּבַב שְׁפַתֵי יִשְׁנִים, אָפִילוּ בְּהַהוּא עֵלְמָא שְׁפוּתִיהַּ מִרְחָשֵׁן אֹרִייתָא:

תוּ שְׁמַעְנָא וְחִפְּךָ בֵּינֵן הַטּוֹב, הַאי קָרָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל אַתְּמַר, וּבְתוֹשְׁבַחְתָּא אַתְּמַר. אִי הָכִי, מֵאֵן הוּא דְמִשְׁבַּח לָהּ בְּהַאי. אִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מַהוּ הוֹלֵךְ לְדוּדֵי, הוֹלֵךְ אֵלֵי מְבַעֵי לִיהַּ:

אֶלָּא וְדָאֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָא מְשַׁבַּח לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְהִיא קָא מְשַׁבַּחַת לִיהַּ, דְכַתִּיב חֲכֹו מִמֶּתְקִים, כְּךָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁבַּח לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. (דכתיב) וְחִפְּךָ בֵּינֵן הַטּוֹב, יִין הַטּוֹב: דְּהוּא חִמְרָא דְמִנְטָרָא. הוֹלֵךְ לְדוּדֵי: דָּא יִצְחָק, דְּאַקְרִי יָדִיד מְבַטֵּן. לְמִישְׁרִים: כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים צט) אַתָּה פּוֹנֵנֶת מִישְׁרִים, לְאַתְּפַלְלָא שְׁמָאלָא בִימִינָא. וְדָא הוּא מִישְׁרִים, דְּבִגִּין חֲדוּתָא דְהַהוּא חִמְרָא טָב, אַתְּפַלְלִיל שְׁמָאלָא בִימִינָא, וְחֲדָאן כְּלָא. (דוּבַב שְׁפַתֵי יִשְׁנִים) דְּהָא כְּלָא מִתְעַרֵי בְּחֲדוּוֹאן וּבְרַכָּאן, וְעֵלְמִין כְּלָהוּ מִשְׁתַּבְּחֵי בְּחֲדוּ, וּמִתְעַרֵי לְאַרְקָא בְּרַכָּאן לְתַתָּא:

חק לישראל – פרשת שמיני יום ב'

אָתּוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ לִיה רִישֵׁיהֶּ, וְחִדּוּ עֲמִיהֶּ, אָמְרוּ לִיה מַה שְׂמֵךְ. אָמַר לָהּוּ יִיסָא. אָמְרוּ רַבִּי יִיסָא תְּהָא. יִתִּיר תְּהָא שְׂכִיחַ בְּעֵלְמָא מִרַבִּי יִיסָא חֲבֵרְנָא, דְּאֶסְתַּלַּק מִבֵּינָנָא. אָמְרוּ לִיה וּמָאן אָבוּךְ. אָמַר לָהּוּ, אֶפְטֵר מִעֵלְמָא, וְהוּהוּ אֹלִיף לִי כָּל יוֹמָא ג' מַלְיָן דְּאוּרֵייתָא, וּבְלִילֵיא ג' מַלְיָן דְּחֻמְתָּא דְּאֶגְדָּתָא. וְהִנֵּי מִילֵי אֹלִיפְנָא מֵאָפָא, וְהִשְׁתָּא דִּיּוּרֵי בְּחַד בַּר נֶשׁ, וְסַלִּיק לִי מֵאוּרֵייתָא. וְאָנָּא אָזִיל כָּל יוֹמָא לְעֵבִידָתָא, וּבְכָל יוֹמָא אֶהְדַּרְנָא אֵינּוֹן מַלְיָן דְּאֹלִיפְנָא מֵאָפָא:

הלכה – הרמב"ם מעשה הקרבנות פרק ב'

(יב) הסלת עם השמן של נסכים אינן מעכבין את היין ולא היין מעכבן ולא הנסכים מעכבין את הזבח אלא מביא אדם קרבנו היום ונסכיו אחר עשרה ימים אחד יחיד ואחד צבור והוא שלא קדשו הנסכים בכלי שרת אבל אם נתנן לכלי שרת אם לנו יפסלו בלינה:

(יג) אין מביאין נסכים אלא מן החולין לא יביאם לא מן התרומה ולא ממעשר שני ולא מן הבכורים ואפילו תודה שמביא לחמה מן המעשר לא יביאו נסכים אלא מן החולין:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.